

NEWSLETTER

Weesbrongevoelige inrichtingen
2016#1

VOORWOORD

We houden jullie met deze vijfde nieuwsbrief op de hoogte over het reilen en zeilen bij de weesbrongevoelige inrichtingen. Een goede communicatie en informatie naar de betrokken sectoren vindt het FANC zeer belangrijk in de strijd tegen deze ongewenste radioactieve bronnen. Daarom geven we jullie graag meer informatie, tips en toekomstplannen via deze nieuwsbrief.

Veel leesplezier!

STAND VAN ZAKEN

De volledige cijfers van 2015 zijn gekend!

Een volledig overzicht (begin 2012 - eind 2015) van interessante cijfergegevens met betrekking tot weesbronnen en meetpoorten zijn beschikbaar.

Hoeveel weesbrongevoelige inrichtingen of meetpoorten zijn reeds geregistreerd in België? Hoeveel alarmen werden er gemeld? Wat werd er zoal gevonden?

Wij hebben voor u de gegevens van 2015 gebundeld. Voor meer informatie kan u terecht in ons dossier "[ervaringsgegevens WBG1](#)".

OPLEIDINGEN

Volgende opleidingen zijn in 2016 voorzien:

- 24 mei : opleiding voor Franstalige intervenanten – **Zonder meetpoort**
- 27 mei: opleiding voor Nederlandstalige intervenanten – **Zonder meetpoort**

Deze opleiding is **gratis** en zal plaatsvinden van 9u tot 13u.

- 18 oktober: opleiding voor Franstalige intervenanten – **Met meetpoort**

- 21 oktober: opleiding voor Nederlandstalige intervenanten - **Met meetpoort**

Deze opleiding is **gratis** en zal plaatsvinden van 9u30 tot 16u.

Voor meer informatie en de inschrijvingsmodaliteiten, kan u terecht op onze [website](#).

Indien uw bedrijf eveneens interesse heeft in het organiseren van een opleiding op maat, vragen wij om u te wenden tot uw overkoepelende organisatie die met de hulp van het FANC de organisatie van de opleiding kan coördineren.

Het FANC kan steeds het nodige lesmateriaal voorzien: presentaties, posters, ...

AANBEVELING

Om te voorkomen dat radioactieve stoffen terecht komen in een niet-nucleaire inrichting, is de installatie van een meetpoort noodzakelijk, maar niet altijd voldoende. Afhankelijk van de installaties die uitgebaat worden, kunnen extra maatregelen aanbevolen worden:

- Grippers uitgerust met detectoren voor het materiaal dat via schip aangevoerd wordt, of voor het laden van de verbrandingsinstallatie/oven.
- Stofbemonsteringsdetectoren om te voorkomen dat een installatie in werking blijft na het smelten van een bron.
- Staalnames van slakken, staal, ... , gevolgd door een labo-analyse.
- ...

Het FANC kan elke uitbater sterk aanbevelen om zijn strategie voor het detecteren van radioactieve stoffen te evalueren (risico-analyse) en om – indien noodzakelijk – detectieapparatuur toe te voegen op kritische plaatsen.

INSPECTIES BIJ WEESBRONGEVOELIGE INRICHTINGEN

De weesbrongevoelige inrichtingen die een meetpoort uitbaten, waarvan zelden of nooit een alarmmelding ontvangen werd door het FANC, werden opgenomen in het inspectieprogramma van 2015. In dat kader werden **45 inspecties** uitgevoerd door 5 verschillende inspecteurs. Volgende inbreuken konden herhaaldelijk worden vastgesteld:

FREQUENTE INBREUKEN	OPMERKINGEN EN TIPS
<p>Indien er geen enkel alarm afgaat binnen een periode van 30 kalenderdagen moet er een test worden verricht om de goede werking van het meetinstrument te controleren.</p> <p> Art. 14 – KB 14/10/2011</p>	<p>Voorzie een praktische methode voor het uitvoeren van de maandelijkse test. Dit kan via een testbron, draagbaar XRF-toestel of softwarematig. Informeer U bij uw leverancier van de meetpoort.</p>
<p>Het meetinstrument alsook de andere meetapparaten gebruikt voor het meten van de radioactiviteit dienen minstens één keer per jaar onderhouden en gekalibreerd te worden.</p> <p> Art. 14 – KB 14/10/2011</p>	<p>Hoewel het onderhoud van de meetpoort in de meeste gevallen voorzien was, was er in veel gevallen geen jaarlijks onderhoud voorzien voor de handmeettoestellen. Informeer U bij uw leverancier van de meettoestellen en/of meetpoort.</p>
<p>Het ontbreken van een opslaglocatie voor het geval een radioactief voorwerp gevonden wordt.</p> <p> Bijlage 5.2 b4 – FANC besluit 17/11/2014</p>	<p>Voorzie preventief een adequate plaats voor een eventueel gevonden radioactief voorwerp. Hou rekening met de minimale aanwezigheid van personeel, diefstalpreventie, brandpreventie, ... om de meest geschikte plaats binnen uw bedrijf te kunnen bepalen.</p>
<p>Onvolledige interventieprocedures.</p> <p> Art. 5 – FANC besluit 17/11/2014</p>	<p>Volgende zaken dienen zeker opgenomen te worden in een interventieprocedure:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waarschuwingdrempel; • Wanneer dient beroep gedaan te worden op erkend deskundige; • Wanneer kan een lading teruggestuurd worden. • ...
<p>De uitbaters van weesbrongevoelige inrichtingen zijn ertoe gehouden een register bij te houden van al de radioactieve stoffen die zij na een interventie op hun site hebben opgeslagen.</p> <p> Art. 5 – KB 14/10/2011</p>	<p>Er kon herhaaldelijk worden vastgesteld dat er geen register van alarmen met vermelding van de reden van het alarm (vals alarm, persoon die medisch onderzoek heeft ondergaan, homogeen onder de actiedrempel,...) wordt bijgehouden.</p> <p>FANC vraagt om de oorzaak van elk alarm te registreren om achteraf discussies te vermijden. Tijdens een inspectie dient immers een verklaring gegeven te worden voor elk alarm dat plaatsvond op de meetpoort.</p>
<p>Instelling van de alarmdrempel is niet gekend.</p> <p> Bijlage 4.2 a1 – FANC besluit 17/11/2014</p>	<p>FANC stelt vast dat weinig uitbaters vertrouwd zijn met de instellingen van de meetpoort en de alarmdrempel die gehanteerd wordt.</p> <p>Informeer u bij uw leverancier en vraag naar de betekenis van de verschillende parameters en meetwaarden in geval van alarm.</p>

In 2016 zullen de weesbrongevoelige inrichtingen waarbij radioactieve stoffen reeds langere tijd aanwezig zijn, geïnspecteerd worden teneinde de afvoer van alle radioactieve stoffen via NIRAS te bekomen. Deze inspecties zullen in samenwerking met NIRAS worden uitgevoerd.

INCIDENTEN

1. Op 24 maart 2015 werd bij een schroothandelaar een radioactief object gevonden waarbij in contact met het voorwerp een dosistempo van 5 mSv/u (5000µSv/u of 50000 keer de achtergrondstraling!) gemeten werd. De lading was afkomstig van een andere schroothandelaar. Na onderzoek door het FANC bleek dat deze – bij het FANC ongekende schroothandelaar – over een meetpoort beschikt maar de lading bij vertrek niet via de meetpoort is gepasseerd. Er kon echter achterhaald worden dat het radioactief voorwerp een maand eerder via de meetpoort de site van deze schroothandelaar was binnen gekomen. Hoewel het aantal CPS, gemeten door de meetpoort, bijzonder hoog was, werd niet gereageerd. Na verder onderzoek kon de leverancier van het radioactief voorwerp gevonden worden, maar de werkelijke oorsprong kon niet achterhaald worden. Het betreft een bronhouder met daarin een Cs-137 bron met een activiteit van ongeveer 490 MBq. Het symbool voor radioactiviteit was bovendien aanwezig. Dit object werd op 3 april 2015 afgevoerd via NIRAS.

2. Op 26 augustus werd het FANC gecontacteerd door een persoon wiens lading bij een schroothandelaar werd geweigerd na alarm op de meetpoort. Deze persoon heeft het FANC verwittigd. Een erkende deskundige ging ter plaatse om de nodige metingen uit te voeren.

Het FANC wil het belang onderstrepen van het verbod op ongecontroleerde terugstuur. Bijkomend aan het creëren van een mogelijks gevaarlijke situatie kan het terugsturen van een lading na een alarm op de meetpoort grote kosten voor de meetpoortuitbater met zich meebrengen:

- Vermits de meetpoortuitbater verantwoordelijk kan gesteld worden voor de gevolgen van de weigering (besmetting, bestraling personen, ...);
- Kosten van andere partijen (brandweer, politie, erkende deskundige,...);
- Boetes van FANC wegens het niet naleven van de wettelijke verplichtingen.

Gezien de specifieke materie en de vele vangnetten in de controle op radioactief materiaal, komt ongecontroleerde terugstuur vaak aan het licht.

NIEUWE INITIATIEVEN

Nieuwe wizard

Uw aangifte kan vanaf nu nog eenvoudiger via de nieuwe wizard!

De wizard kan vanaf nu gebruikt worden door alle weesbrongevoelige inrichtingen, bevat de volledige procedure, en verstuurt vanaf uw pc (tablet of smartphone) automatisch het aangifteformulier naar het FANC. U kan bovendien al uw eerdere aangiftes online raadplegen en documenten/foto's toevoegen.

Wij bevelen iedereen aan deze handige tool te gebruiken. Vanaf 2017 zullen alle aangiftes op deze manier moeten gebeuren.

De wizard kan u nog steeds vinden via het algemene dossier "[weesbrongevoelige inrichtingen](#)" op de website van het FANC of rechtstreeks via "[orphansources.be](#)".

De lijst van alle geregistreerde weesbrongevoelige inrichtingen is vanaf nu beschikbaar op de website van het FANC. Hier kan u ook uw uniek nummer (OE-000xxxx) vinden dat aan elke weesbrongevoelige inrichting werd toegekend. Op het nieuw aangifteformulier dient dit nummer ingevuld te worden om verwarring te vermijden.

Indien er bepaalde gegevens niet meer correct zijn, gelieve ons hierover te informeren via radioactivity@fanc.fgov.be teneinde de kwaliteit van onze gegevens te verbeteren.

FANC

federaal agentschap voor nucleaire controle

Ravensteinstraat 36
1000 Brussel

meldpunt@fanc.fgov.be
+32 (0)2 289 21 11

Verantwoordelijke uitgever: Jan Bens
Algemene coördinatie: Dienst Communicatie FANC
Redactie: Katleen De Wilde en Daan Van der Meersch
Grafische vormgeving: Simpl.be